Finnfundin rooli rahoituksen katalysoimisessa kehitysmaihin

Yksi Finnfundin toiminnan tavoitteista on katalysoida kaupallista rahaa kestävään kehitykseen ja köyhyyden vähentämiseen kehitysmaissa. Vipuvaikutusta syntyy kahdella tasolla kun sekä Finnfund itse että sen sijoituskohteina olevat yritykset hakevat kaupallista rahaa markkinoilta.

YK:n kestävän kehityksen tavoitteita (Agenda 2030) ei saada toteutettua 2030 mennessä ilman yksityisen sektorin rahoitusta. Arvioiden mukaan tavoitteiden saavuttamiseksi matalan ja alemman keskitulotason maissa tarvitaan jopa 1 400 miljardin dollarin lisärahoitusta.

Perinteisen kehitysyhteistyön rinnalla valtiot käyttävät yksityisen sektorin mobilisoimiseen työkalunaan niin sanottuja yksityisen sektorin instrumentteja. Finnfund on Suomelle merkittävä työkalu yksityisen rahan mobilisoimisessa kestävään kehitykseen, köyhyyden vähentämiseen, työpaikkojen luomiseen ja ilmastotoimiin kehitysmaissa. Tavoitteena on auttaa kehitysmaita pois apuriippuvuudesta – mikä on myös kehitysmaiden ja asukkaiden oma toive. On kuitenkin selvää, että yritykset eivät voi ratkaista kaikkia haasteita, vaan monenlaisia toimia ja toimijoita tarvitaan.

Finnfund ei myönnä lahjamuotoista apua, vaan sijoittaa taloudellisesti kannattaviin ja vastuullisesti toimiviin yrityksiin, jotka tuottavat kehitysvaikutuksia kohdemaissaan. Kyse on pitkäaikaisesta rahoituksesta hankkeisiin, jotka eivät muuten usein toteutuisi – Finnfund onkin valmis ottamaan riskiä esimerkiksi köyhimmissä maissa ja hauraissa maissa, johon kaupalliset rahoittajat eivät usein ole valmiita.

Finnfund on aina vähemmistösijoittaja ja sen osallistumisen merkitys hankkeen mahdollisuuksille saada muuta rahoitusta vaihtelee suuresti. **Yleensä Finnfundin ja muiden kehitysrahoittajien mukaantulo tuo hankkeille uskottavuutta ja vahvistaa osaamista tavalla, joka tekee niistä kiinnostavampia ja turvallisempia sijoituskohteita kaupallisille rahoittajille.**

Tähän on koottu taustatietoa Finnfundin rahoituksen katalysoivasta vaikutuksesta.

Mistä Finnfundin rahoitus tulee?

Finnfund ei nojaa vain valtion rahoitukseen, vaan aiemmin rahoitetuista hankkeista palaavaan rahaan, sijoitusten tuottoihin ja lainanottoon markkinoilta:

1. Raha kiertää vanhoista hankkeista uusiin
2. Valtion myöntämä rahoitus
3. Lainarahoitus markkinoilta, esim. viime kesäkuussa 100 miljoonan joukkovelkakirjalaina https://www.finnfund.fi/ajankohtaista/uutiset17/fi_FI/finnfund_bond

Valtion budjettirahoitus (pääomitus) on vaihdellut vuosien aikana, ja perinteisesti se on ollut varsin pientä verrattuna esimerkiksi kansalaisjärjestöihin. Viimeisten 10 vuoden aikana toteutunut pääomitus on ollut 10–18 miljoona euroa/vuosi. Merkittävä lisärahoitus oli 2017 alussa nostettavaksi tullut 130 miljoonan pitkäaikainen laina.

Finnfund tekee vähällä paljon

Finnfundin valtiolta saamilla pääomankorotuksilla on pystytty rahoittamaan hankkeita moninkertaisesti verrattuna valtiolta saatuun rahaan**. Vuosina 2001–2016 pääomankorotusten yhteismäärä oli 123 miljoona euroa. Maksatuksia hankkeisiin tehtiin 751 miljoona euroa.**

Tämä on mahdollista, sillä Finnfundin rahoituksella on kolme kriteeriä:

1. Rahoitettavan yrityksen/hankkeen tulee olla kaupallisesti kannattava
2. Toteutuksen tulee olla vastuullista ja noudattaa mm. ympäristö- ja yhteiskuntavastuun kansainvälisiä periaatteita
3. Hankeen tulee tuottaa kehitysvaikutuksia

Koska hankkeiden tulee olla kaupallisesti kannattavia, sijoitettu raha palautuu uudelleen käytettäväksi. Lisäksi toiminnasta kertyy voittoa, joka käytetään hankkeisiin. Finnfund myös ottaa markkinoilta lainoja, jotka käytetään hankkeisiin.

Vuosina 2001–2016

- palautunutta rahoitusta hankkeista saatiin 507 miljoona euroa
- voittoa kertyi 61 miljoona euroa
- lainoja otettiin runsaat 200 miljoona euroa.

Lisää vipua hanketasolla

Oman rahoituksensa lisäksi Finnfund myös katalysoi yksityistä rahaa hankkeisiin. Erot hankkeiden välillä ovat suuria. **Keskimäärin hankkeisiin menee yksityistä rahaa enemmän kuin Finnfundilta ja muilta kehitysrahoittajilta.**

Esimerkiksi vuonna 2016 rahoituspäätöksen saaneissa hankkeissa:

- Finnfundin rahoitusosuus keskimäärin 34 %
- Yksityistä rahaa (kaupalliset rahoittajat, ei-kehitysrahoituslaitokset) keskimäärin 38 %
- Muiden kehitysrahoittajien osuus keskimäärin 28 %

Voidaankin sanoa, että Finnfundin 152 miljoonan euron päätökset vuonna 2016 ovat edesauttamassa kehitysmaiden yksityisen sektorin kehittämistä noin 450 miljoonalla eurolla.

Lisäksi epäsuoraa katalysointia esimerkkien kautta

Joskus kehitysrahoittaja voi katalysoida kaupallista rahaa myös hankkeisiin, joissa se ei itse ole lainkaan mukana. Näin voi käydä erityisesti silloin, kun kehitysrahoittajan osallistumisesta hyötynyt hanke avaa mahdollisuuksia muille tai osoittautuu menestykseksi, joka saa muut tekemään jotain vastaavaa. Tällaisesta vipuvaikutuksesta on vaikea sanoa mitään tarkkaa, koska onnistuneen hankkeen muille antamaa inspiraatiota ei juuri osata mitata. Yleisesti voi sanoa, että mitä uraauurtavampia hankkeita kehitysrahoittaja tekee ja mitä menestyksellisempiä ne ovat, sitä enemmän niiden esimerkki innostaa muita investoimaan. Finnfundin viime vuosien hankkeista merkittäviä esimerkkivaikutuksia voi arvioida olleen ainakin eräillä ”lajinsa ensimmäisillä” uusiutuvan energian hankkeilla sekä useilla metsäsektorin hankkeilla.

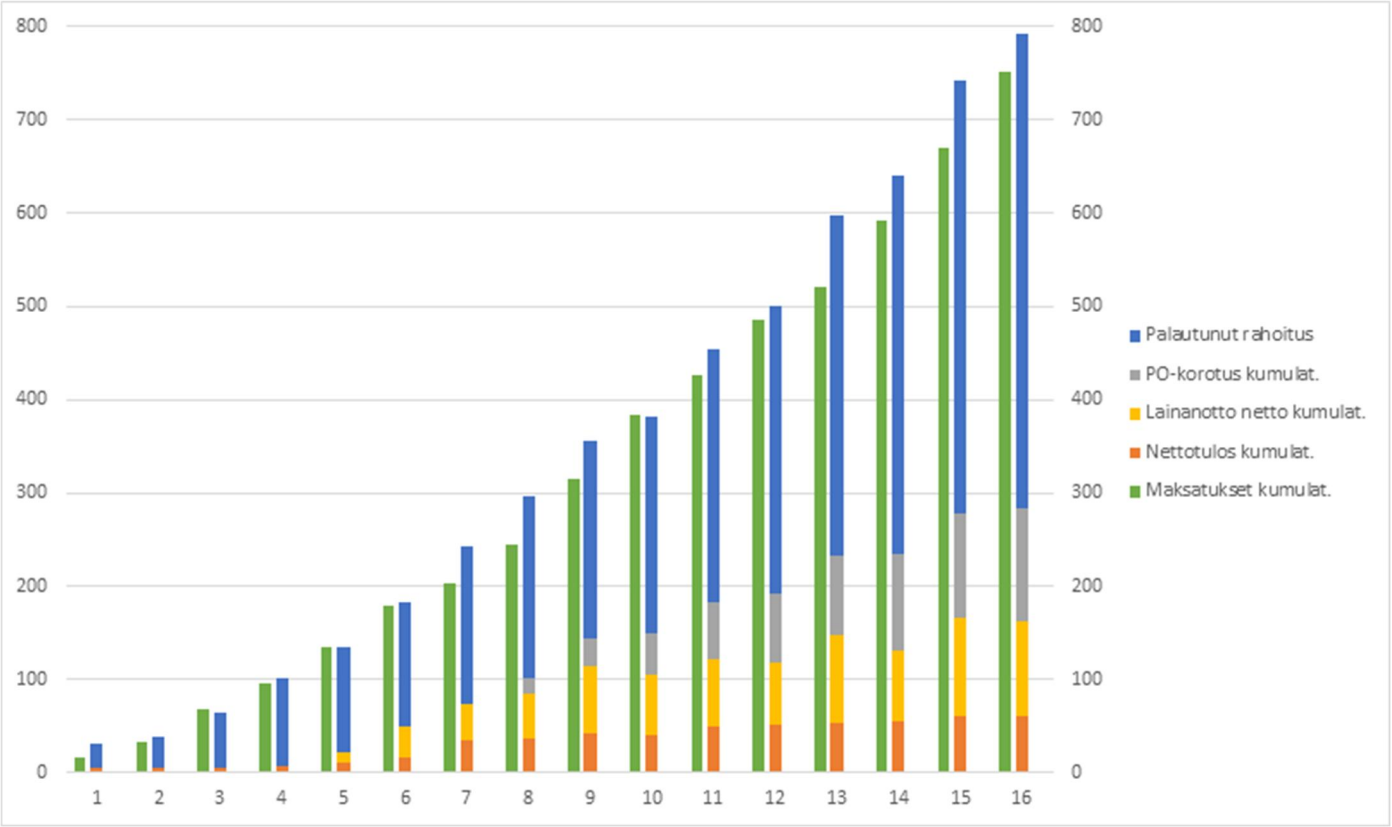
Taustatietoa:

- Vuosikertomus 2016 https://annualreport.finnfund.fi/2016
- Finnfundin kotisivut https://www.finnfund.fi/fi_FI
- Kehitysvaikutuksia 2015 (vuoden 2016 julkaisu valmisteilla) https://www.finnfund.fi/ajankohtaista/uutiset17/fi_FI/kehitystuloksia_2015/

Lisätietoa:

Toimitusjohtaja Jaakko Kangasniemi, p. 040 577 7676, jaakko.kangasniemi@finnfund.fi

Liite 1: Finnfundin kumulatiiviset rahavirrat vuosina 2001-2016

Viidentoista vuoden aikana vuosina 2001-2016 Finnfund on:

- saanut valtiolta pääomankorotuksia 123 milj. euroa (huom. 130 milj. euron laina ei ole mukana tässä)
- tehnyt nettotulosta 61 milj. euroa ja käyttänyt sen kokonaan uusiin hankkeisiin
- ottanut markkinoilta lisää lainaa 100 milj. euroa (kyse siis nettomäärästä josta takaisinmaksut vähennetty)
- vastaanottanut hankkeista palautuvaa rahoitusta 507 milj. euroa
- tehnyt maksatuksia hankkeisiin 751 milj. euroa
- tehnyt 313 rahoituspäätöstä, yhteensä 1 290 milj. euroa